

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА
УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА ЛІГА**

РОСЛИНИ ТА УРБАНІЗАЦІЯ

**Матеріали
шостої Міжнародної
науково-практичної конференції
(м. Дніпро, 1-2 березня 2017 р.)**

**Дніпро
2017**

УДК 581:504.03
ББК 28.5 + 20.1

Рослини та урбанізація: Матеріали шостої Міжнародної науково-практичної конференції „Рослини та урбанізація” (Дніпро, 1-2 березня 2017 р.). – Дніпро, 2017. – 168 с.

Викладені результати практичних і теоретичних розробок, оригінальних досліджень у галузі зеленого будівництва, стійкості та адаптивних реакцій рослин за умов урбанізованого середовища, інтродукції та акліматизації рослин, фітосанітарного контролю зелених насаджень та ін.

Може бути корисним фахівцям садово-паркового господарства та зеленого будівництва, фітосанітарного контролю, ботанікам, екологам тощо.

Редакційна колегія:

Кобець А. С., ректор ДДАЕУ, д. н. держ. упр., професор, Бессонова В. П., д.б.н., професор (відповідальний редактор), Грицан Ю. І., д.б.н., професор, проректор з наукової роботи, Тимочко Т. В., голова Всеукраїнської екологічної ліги, Мицик О. О., к.с.-г.н., доцент, Левон Ф. М., д.с.-г.н., професор, Кучерявий В. П., д.с.-г.н., професор, Сапаров А. С., генеральний директор Казахського науково-дослідного інституту ґрунтознавства і агрохімії ім. У. У. Успанова, Сергійчик С. О., д.б.н., професор, Білоруський державний економічний університет, Торчик В. І., д.б.н., Центральний ботанічний сад НАН Республіки Білорусь, Григорюк І. П., д.б.н., професор, Крамарьов С. М., д.с.-г.н., професор, Коршиков І. І., д.б.н., професор, директор Криворізького ботанічного саду НАН України, Кабар А. М., к.б.н., доцент, директор ботанічного саду ДНУ ім. О. Гончара, Гревцова Г. Т., д.б.н., професор, ботанічний сад ім. О.В. Фоміна, Пономарьова О. А., к.б.н., Іванченко О. Є., к.б.н., доцент.

Авторські тексти не редагувались

**РІЗНОМАНІТТЯ КУЩОВИХ ВИДІВ ТА КУЛЬТИВАРІВ РОДУ ЯЛІВЕЦЬ
(JUNIPERUS L.) В БОТАНІЧНИХ САДАХ І ДЕКОРАТИВНИХ
РОЗСАДНИКАХ КЗЗМ ЛЬВОВА**

Т.І. ШУПЛАТ, здобувач

Національний лісотехнічний університет України, м. Львів

Процес інтродукції ялівців в Україні розпочався ще на початку ХІХ століття, паралельно із завезенням декоративних листяних порід. Перші літературні відомості про це містяться у наукових працях авторів А. Роговича (1869) та І.Ф. Шмальгаузена (1886). Головними осередками інтродукції на той час переважно були ботанічні сади, які створювались при навчальних закладах (Нікітський, Кременецький, ботанічний сад Львівського університету ім. І.Франка, ботанічний сад ім. М.М. Гришка НАН України), дендропарки (“Софіївка” і “Тростянець”), акліматизаційний сад ім. І.Н. Каразіна (в Основ’янцях), перші приватні розсадники, які створювались переважно багатими поміщиками і землевласниками.

Інтродукційні та акліматизаційні процеси здійснювались і у Західній Україні. У ХХ столітті перше широке зведення обліку видів і культиварів ялівців на території Львова, було зроблене О.А. Щербиною (1949) (4 види та 6 культиварів), Кармазіним Р.В. (1963) (6 видів та 8 культиварів), пізніше колективом авторів з НЛТУ України: О.О. Єфремовою, А.І. Івченком, Р.В. Кармазіним, Г.П. Любінською, І.Г. Мелешко, А.С. Мельником, Г.М. Павлюк, І.М. Пацурою, Л.М. Петровою (2006) (виділено 8 видів та 13 культиварів), колективом авторів із ботанічного саду ЛНУ ім. І.Франка: О.Б. Щербою, М.О. Щербиною, Г.В. Тимчишин, А.І. Прокопівим (2010) (11 видів, 44 культивари).

Зараз найбільшими колекціями кущових видів ялівців у Львові, володіють ботанічні сади трьох університетів: Львівського національного університету ім. І.Франка; Національного лісотехнічного університету України та Львівського національного медичного університету ім. Д. Галицького.

Ботанічний сад ЛНУ ім. І.Франка (вул. Черемшини, 44; Кирила і Мефодія, 4) (дані за 2016 р.): *J. chinensis* L. ('Aurea', 'Blue Alps', 'Pfitzeriana', 'Pfitzeriana Aurea', 'Pfitzeriana Compacta', 'Pfitzeriana Glauca', 'Stricta'); *J. communis* L. ('Depressa Aurea', 'Hornibrookii', 'Repanda'); *J. conferta* Parl. ('Schlager'); *J. davurica* Pall. ('Expansa'); *J. horizontalis* Moench. ('Andorra Compact', 'Blue Chip', 'Blue Forest', 'Douglasii', 'Glauca', 'Golden Carpet', 'Green Carpet', 'Hughes', 'Lime Glowe', 'Prince of Wales', 'Prostrata', 'Wiltonii', 'Winter Blue'); *J. x media* van Melle. ('Blaauw', 'Blue & Gold', 'Gold Star', 'Hetzii', 'Mint Julep', 'Old Gold'); *J. procumbens* (Siebold ex Endl.) Miq. ('Nana'); *J. sabina* L. ('Arcadia', 'Blue Danube', 'Tamariscifolia', 'Variegata'); *J. squamata* Lamb. ('Blue Carpet', 'Holger', 'Hunnetorp', 'Meyeri'); *J. virginiana* L. ('Grey Owl').

Ботанічний сад НЛТУ України (вул. О. Кобилянської, 1; вул. Ген. Чупринки, 103): *J. chinensis* L. ('Pfitzeriana', 'Pfitzeriana Aurea'); *J. communis* L. subsp. *alpina* (Suter) Celak; ('Repanda'); *J. foetidissima* Willdenow; *J. sabina* L. ('Cupressifolia', 'Erecta', 'Variegata'), *J. sargentii* (Henry) Takeda ex Koidz. 'Aurea'; *J. squamata* Lamb. ('Meyeri'); *J. virginiana* L. ('Tripartita'). *J. horizontalis* Moench. ('Andorra Compact', 'Blue Chip', 'Prince of Wales').

Дещо менша колекція експозиціонується у Ботанічному саду ЛМУ ім. Д. Галицького (вул. Пекарська, 73), який заклав і очолював свого часу визначний вчений - інтродуктор Т. Вільчинський: *J. chinensis* L. ('Blue Alps', 'Pfitzeriana'); *J. communis* L. ('Repanda'); *J. horizontalis* Moench. ('Andorra Compact', 'Prince of Wales'); *J. x media* van Melle. ('Blaauw', 'Gold Star'); *J. sabina* L. ('Blue Danube', 'Tamariscifolia'); *J. virginiana* L. ('Grey Owl').

Значним потенціалом для розширення наявного видового і формового різноманіття кущових ялівців у зеленому будівництві, що спостерігається уже 10-15 років, володіють місцеві декоративні розсадникові господарства, які є навколо міста Львова. Зроблений аналіз видового асортименту 4 - х самих великих з них наступні результати:

Розсадник "Декоративні рослини" (с. Малехів Жовківський район Львівська область): *J. chinensis* ('Blue Alps', 'Expansa Variegata', 'Stricta'); *J.*

communis ('Anna Maria', 'Green Carpet', 'Horstmann', 'Repanda'); *J. conferta* ('Schlager'); *J. horyzontalis* ('Andorra Compact', 'Blue Chip', 'Golden Carpet', 'Prince of Wales', 'Wiltonii'); *J. media* ('Blue and Gold', 'Gold Star', 'Pfitzeriana Aurea', 'Pfitzeriana Compacta'); *J. pingii* ('Loderi'); *J. procumbens* ('Nana'); *J. sabina* ('Tamariscifolia'); *J. squamata* ('Blue Carpet', 'Blue Star', 'Holger', 'Meyeri'); *J. virginiana* ('Grey Owl').

Розсадник "Еліт Флора" (м. Городок): *J. horizontalis* ('Andorra Variegata', 'Andorra Compacta', 'Bar Harbor', 'Blue Chip', 'Ice Blue', 'Jade River', 'Lime Glowe'); *J. communis* ('Goldmachangel', 'Green Mantle'); *J. chinensis* ('Blue Alps', 'Kuriwao Gold', 'Stricta'); *J. media* ('Blue and Gold', 'Gold Coast', 'Gold Kissen', 'Gold Star', 'Mordigan Gold', 'Mint Julep', 'Old Gold', 'Pfitzeriana Glauca'), *J. sabina* ('Tamariscifolia'), *J. conferta* ('Aurea', 'Schlager'), *J. squamata* Lamb. ('Blue Carpet', 'Holger', 'Hunnetorp').

Розсадник компанії "Клуб рослин" (с. Підбірці): *J. horizontalis* ('Andorra Compacta', 'Blue Chip', 'Golden Carpet', 'Lime Glow', 'Prince of Wales'); *J. chinensis* ('Blue Alps', 'Robusta Green', 'Stricta', 'Expansa Variegata', 'Spartan', 'Stricta Variegata'); *J. sabina* ('Rockery Gem', 'Tamariscifolia') *J. squamata* ('Blue Carpet', 'Blue Star', 'Hunnetorp' ('Blue Swede'), 'Holger', 'Meyeri Compacta'); *J. conferta* ('Schlager'); *J. media* ('Pfitzeriana Glauca', 'Gold Kissen', 'Gold Star', 'King of Spring', 'Mint Julep', 'Old Gold', 'Blue and Gold', 'Mordigan Gold'); *J. procumbens* ('Nana', 'Kishiogima'); *J. virginiana* ('Grey Owl', 'Hetz'); *J. horizontalis* ('Icee Blue', 'Andorra Variegata', 'Andorra Compacta', 'Blue Chip', 'Wiltonii', 'Golden Carpet', 'Lime Glow', 'Plumosa'); *J. communis* ('Gold Cone', 'Green Carpet'); *J. conferta* ('Blue Pacific').

Садовий центр "Галсад" (с. Давидів Пустомитівський район, Львівська область): *J. media* ('Mint Julep', 'Old Gold'); *J. virginiana* ('Grey Owl', 'Skyrocket'), *J. squamata* ('Blue Carpet', 'Holger'); *J. communis* ('Repanda', 'Green Carpet'); *J. horizontalis* ('Andorra Compacta', 'Lime Glow', 'Prince of Wales'); *J. chinensis* ('Blue Alps').

Вивчений наявний видовий і формовий асортимент кущових ялівців, який має стійку тенденцію до зростання, дає підстави рекомендувати їх для більш ширшого застосування у зеленому будівництві міста Львова.

Наукове видання

**Матеріали
шостої міжнародної
науково-практичної конференції
(м. Дніпро, 1-2 березня 2017 р.)**

Українською, російською та англійською мовами